

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja

ÚRAD PODPREDESEDU VLÁDY SR
PRE INVESTÍCIE
A INFORMATIZÁCIU

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

SÚHRNNÁ SPRÁVA S ODPORÚČANAMI PRE OBLASŤ EFEKTÍVNOTI MONITORINGU EŠIF

Autori: Mária Behanovská, Danica Hullová, Daniel Lešínský, Viera Mrázová, Miroslav Mojžiš

OBSAH

1. LEGISLATÍVNY A METODICKÝ RÁMEC PRE MONITORING EŠIF	1
2. ZAPOJENIE MONITOROVACÍCH VÝBOROV DO RADENIA A KONTROLY NA STRATEGICKEJ A PROGRAMOVEJ ÚROVNI	6
3. NÁRODNÉ PROJEKTY	9
4. DOPYTOVO ORIENTOVANÉ PROJEKTY	11
5. NÁVRHY A ODPORÚČANIA	11

RESUMÉ

Súhrnná správa s odporúčaniami pre oblasť efektívnosti monitoringu EŠIF sa venuje hodnoteniu miery zapojenia monitorovacích výborov do riadenia a kontroly EŠIF na strategickej a programovej úrovni. Okrem relevantného popisu legislatívneho a metodického rámca pre programové obdobie 2014 – 2020, sme sa zamerali na viaceré analýzy a prieskumy:

- Prieskum fungovania a výkonu členov MV
- Prieskum činnosti pracovných skupín zriadených pod MV
- Analýza kompetencií členov MV

Návrhy a odporúčania týkajúce sa zvýšenia miery zapojenia monitorovacích výborov do riadenia a kontroly EŠIF na strategickej a programovej úrovni korešpondujú s návrhmi respondentov prieskumu (členovia MV). Týkajú sa efektívnejšieho využívania existujúcich, ako aj zavedenia nových postupov a nástrojov v uvedených oblastiach:

- príprava a monitoring národných projektov,
- aktívnejšia informovanosť o pripravovaných výzvach pre DoP a zvýšenie participácie MV na ich príprave,
- efektívnejšie využívanie pracovných skupín/komisíí pri MV.

1. LEGISLATÍVNY A METODICKÝ RÁMEC PRE MONITORING EŠIF

LEGISLATÍVNY RÁMEC

Zákon o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o príspevku z EŠIF“)

Zákon o príspevku z EŠIF umožňuje riadiacemu orgánu zriadiť monitorovací výbor. Monitorovací výbor (MV) je tvorený na princípe partnerstva. MV sa okrem iného venuje aj úlohám týkajúcim sa prípravy, schvaľovania a monitorovania NP. Zákon o príspevku z EŠIF umožňuje riadiacemu orgánu zriadiť pri monitorovacom výbore pracovnú skupinu / komisiu, a to najmä na plnenie úloh týkajúcich sa prípravy a schvaľovania NP (§ 7, ods. 5). Zákon o príspevku z EŠIF sa, v rámci osobitných postupov poskytovania príspevku z EŠIF, venuje procesu prípravy a schvaľovania národných projektov (§ 26, ods. 1, 2 a 4).

Pôsobnosť orgánov

§ 7 Riadiaci orgán

(5) Riadiaci orgán zriadi monitorovací výbor¹. Zloženie monitorovacieho výboru upraví štatút monitorovacieho výboru. Riadiaci orgán môže zriadiť pri monitorovacom výbore komisiu najmä na plnenie úloh podľa § 26. Riadiaci orgán na svojom webovom sídle zverejní zoznam členov monitorovacieho výboru, zoznam komisií zriadených pri monitorovacom výbore a členov týchto komisií.

Osobitné postupy poskytovania príspevku

§ 26 Národné projekty

(1) Finančné prostriedky alebo ich časť určené pre operačný program možno použiť na realizáciu národného projektu. Národným projektom je projekt, ktorý realizuje na návrh poskytovateľa prijímateľ

- a) určený v operačnom programe,
- b) ktorého kompetencie vyplývajú z osobitných predpisov,
- c) schválený monitorovacím výborom alebo
- d) schválený komisiou podľa § 7 ods. 5.

(2) Monitorovací výbor alebo komisia podľa § 7 ods. 5 schvaľuje pred vyzvaním podľa odseku 3 na návrh poskytovateľa samostatne alebo ako súčasť zoznamu národných projektov zámer národného projektu pre prijímateľa podľa odseku 1 a ak ide o prijímateľa podľa odseku 1 písm. c) a d), spolu so zámerom národného projektu schvaľuje prijímateľa. Návrh poskytovateľa okrem zámeru národného projektu musí obsahovať odôvodnenie využitia národného projektu a odôvodnenie vylúčenia výberu projektu prostredníctvom výzvy.

(4) Pri príprave národného projektu môže poskytovateľ usmerňovať budúceho žiadateľa; budúci žiadateľ je povinný tieto usmernenia dodržiavať.

METODICKÝ RÁMEC

Systém riadenia Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020 (ďalej len „Systém riadenia EŠIF“), ver.6

Podľa Systému riadenia EŠIF riadiaci orgán zriaďuje pre operačný program monitorovací výbor a vyvára mu podmienky pre jeho fungovanie.

Časť 1 Spoločné ustanovenia

1.3 Subjekty zapojené do riadenia a kontroly EŠIF

1.3.2 Subjekty zapojené do riadenia a kontroly na programovej úrovni

1.3.2.1 Riadiaci orgán

- i) zriaďuje MV pre OP;
- j) pripravuje návrh štatútu² a rokovacieho poriadku³ MV pri rešpektovaní minimálnych požiadaviek na obsahovú štruktúru podľa vzoru vydanom CKO;
- n) je oprávnený zriaďovať pracovné skupiny za účelom zabezpečenia efektívnej implementácie OP alebo jeho časti (napr. pre potreby zabezpečenia prípravy a implementácie integrovaného prístupu k územnému rozvoju);
- r) zabezpečuje súčinnosť subjektov zapojených do procesu monitorovania a kontroly na úrovni OP;

¹ Čl. 47 až 49 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013

² Vzor CKO č. 1 - Štatút monitorovacieho výboru pre operačný program na programové obdobie 2014 - 2020

³ Vzor CKO č. 2 - Rokovací poriadok monitorovacieho výboru pre operačný program na programové obdobie 2014 - 2020

Jedným z hlavných aktérov v procese monitorovania EŠIF je monitorovací výbor. MV v rámci svojich funkcií, vymedzených Systémom riadenia EŠIF, mimo iného skúma a vyjadruje sa k výkonnosti OP, plánu hodnotení a následným prijatým opatreniam, k ročnému indikatívnemu plánu výziev pre dopytovo orientované projekty. Skúma a schvaľuje zoznamy národných projektov, zábery národných projektov a ich zmeny. Súčasne skúma a vyjadruje sa k realizácii národných projektov.

Časť 1 Spoločné ustanovenia

1.3 Subjekty zapojené do riadenia a kontroly EŠIF

1.3.2 Subjekty zapojené do riadenia a kontroly na programovej úrovni

1.2.2.3. Monitorovací výbor

1.3.2.3.1 Funkcie monitorovacieho výboru

4. MV skúma a vyjadruje sa najmä k (neplatí pre OP RH):

- a) výkonnosti OP vzhľadom na výkonnostný rámec stanovený v príslušnom OP;
- b) pokroku dosiahnutom pri plnení plánu hodnotení a následným opatreniam prijatým vzhľadom na zistenia hodnotení;
- k) ročnému indikatívnemu plánu výziev OP;
- l) realizácii národných projektov (ak relevantné).

5. MV skúma a schvaľuje (neplatí pre OP RH):

- a) metodiky a kritériá použité pri výbere projektov a ich zmeny;
- b) zoznamy národných projektov a zábery národných projektov a ich zmeny podľa kapitoly 3.4.1 (ak na tieto účely nebola zriadená komisia pri MV);

Systém riadenia EŠIF umožňuje riadiacemu orgánu zriadiť pracovnú skupinu / komisiu pri monitorovacom výbore, najmä na plnenie úloh týkajúcich sa prípravy a schvaľovania zámerov národných projektov.

Časť 1 Spoločné ustanovenia

1.3 Subjekty zapojené do riadenia a kontroly EŠIF

1.3.2 Subjekty zapojené do riadenia a kontroly na programovej úrovni

1.2.2.3. Monitorovací výbor

1.3.2.3.2 Komisia pri monitorovacom výbore

1. RO môže zriadiť komisiu pri MV najmä na plnenie úloh podľa § 26 zákona o príspevku z EŠIF.
2. Komisia pri MV slúži najmä na zabezpečenie efektívnejšieho prijímania záverov MV k čiastkovým problémom (jej úlohy môže RO definovať napr. pri schvaľovaní zámerov národných projektov, pripomienkovaní relevantných pripravovaných výziev/vyzvaní a pod.), ak je s ohľadom na odbornosť témy alebo potrebu častejšieho zasadania efektívnejšie zriadenie takejto komisie, ako prerokovanie tém na zasadnutí MV.
3. Komisia pri MV sa riadi ustanoveniami štatútu a rokovacieho poriadku, ktorý vypracuje RO a schvaľuje ho MV.
4. Zloženie Komisie pri MV zodpovedá vecnému zameraniu okruhov tém, ktoré má komisia pri MV prerokovať, pričom rešpektuje princípy partnerstva a nediskriminácie.
5. Zápis zo zasadnutia Komisie pri MV predkladá RO bezodkladne po jeho schválení členom a pozorovateľom MV OP na vedomie. Súčasťou zápisu je podrobná informácia o prípadných zmenách v zámeroch národných projektov a v zozname národných projektov v zmysle kapitoly 3.4.1, ods. 6.

Časť 3 Implementácia operačných programov

3.4 Osobitné spôsoby implementácie operačných programov

3.4.1 Národné projekty

2. Národný projekt realizuje na návrh poskytovateľa prijímateľ

- a) určený v OP, alebo
- b) ktorého kompetencie spojené s realizáciou projektu vyplývajú priamo z osobitných predpisov, alebo
- c) schválený MV, alebo
- d) schválený komisiou pri MV.

3. Zámery národných projektov schvaľuje MV alebo komisia pri MV na návrh RO. V rámci každého zámeru národného projektu, ktorý je predkladaný na schvaľovanie a má byť realizovaný ako národný projekt, je vyplnený vzor⁴, ktorého obsahom je najmä zdôvodnenie využitia národného projektu a vylúčenia výberu projektu prostredníctvom výzvy a predloží ho na schválenie MV alebo komisii pri MV. Zloženie komisie pri MV, jej úlohy a činnosti upraví štatút, ktorý schvaľuje MV. Zloženie komisie pri MV musí rešpektovať zásady partnerstva upravené pri kreovaní MV. RO je oprávnený zriadiť s cieľom schvaľovať zámery národných projektov aj viacero komisií pri MV v prípade potreby posudzovania národných projektov z vecne odlišných oblastí OP. Ak je prijímateľ národného projektu určený priamo v OP alebo jeho kompetencie vyplývajú priamo z osobitných predpisov, schváleniu MV nepodlieha priamo schvaľovanie prijímateľa, ale len ostatné časti zámeru národného projektu.

6. RO predkladá na schválenie MV alebo komisii pri MV akékoľvek zmeny v zámeroch národných projektov a v zozname národných projektov, ktoré znamenajú zmenu v osobe určeného prijímateľa, podstatnú zmenu v rozsahu aktivít, ktoré majú byť v rámci národného projektu realizované (t. j. minimálne jedna hlavná aktivita nebude v rámci národného projektu realizovaná, resp. má dôjsť k výraznému zväčšeniu alebo zmenšeniu rozsahu schválených aktivít, príp. doplneniu novej aktivity), finančnej výšky určenej na realizáciu národného projektu (v prípade ak zvýšenie predstavuje viac ako 10 % alokácie schválenej ako súčasť zoznamu národných projektov a nejde o prípad, kedy je určenie alokácie výsledkom realizovanej štúdie uskutočniteľnosti) alebo v prípade, ak je zámer národného projektu potrebné revidovať v zmysle odseku 9 tejto kapitoly. RO predkladá na schválenie MV alebo komisii pri MV aj aktualizáciu zoznamu národných projektov na základe rozhodnutia RO neimplementovať schválený zámer národného projektu spolu so zdôvodnením takéhoto rozhodnutia.

7. RO je oprávnený pristúpiť k príprave a realizácii národného projektu iba v prípade, ak je národný projekt súčasťou zoznamu národných projektov vytvoreného na základe schválených zámerov národných projektov, ktoré boli schválené MV alebo komisiou pri MV a zaradené do zoznamu národných projektov.

8. RO je povinný zaslať CKO na adresu zamerynp@vicepremier.gov.sk:

- a) zámer národného projektu 10 pracovných dní pred konaním rokovania MV alebo komisie pri MV,
- b) informáciu o schválení zámeru národného projektu spolu so schváleným zámerom⁵ do 10 pracovných dní od rokovania MV alebo komisie pri MV; táto lehota môže byť primerane predĺžená s ohľadom na čas potrebný na zapracovanie pripomienok,
- c) informáciu o neschválení zámeru národného projektu do 10 pracovných dní od rokovania MV alebo komisie pri MV.

Tieto informácie zverejňuje CKO na webovom sídle www.partnerskadohoda.gov.sk.

9. Ak ku schválenému zámeru národného projektu nebol do 12 mesiacov od schválenia MV predložený na CKO návrh vyzvania (ak je to relevantné), alebo ak nie je jednoznačne preukázateľný

⁴ Vzor CKO č. 34 Zámer národného projektu

⁵ RO je povinný zaslať CKO dokumenty podľa bodu a) a b) aj v prípade schválenia zmien podľa odseku 6.

progres v príprave na implementáciu takéhoto národného projektu⁶, RO predloží MV na schválenie vyradenie zámeru národného projektu zo zoznamu národných projektov alebo bude zámer národného projektu zo strany RO (resp. žiadateľa) revidovaný a opätovne predložený na schválenie MV.

10. RO zverejňuje (resp. aktualizuje) zoznam národných projektov, schválené, vrátené a zamietnuté zábery národných projektov na svojom webovom sídle najneskôr do 10 pracovných dní po schválení zoznamu (alebo zámerov národných projektov) MV alebo komisiou pri MV podľa ods. 3 tejto kapitoly.

Pre monitoring národných projektov sa vzťahujú tie isté podmienky ako pre dopytovo – orientované projekty.

Časť 3 Implementácia operačných programov

3.4 Osobitné spôsoby implementácie operačných programov

3.3.4 Základné princípy realizácie projektov

3.3.4.1 Monitorovanie projektov (pre NP sa vzťahujú tie isté podmienky ako pre DoP)

1. Monitorovanie projektov slúži na včasné získavanie informácií o stave realizácie projektov, vrátane dosahovania plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov a je nástrojom na získanie potrebných údajov pre RO za účelom monitorovania a hodnotenia OP.
2. Monitorovanie na úrovni projektu pozostáva z nasledujúcich častí:
 - a) **Monitorovanie počas realizácie projektu** je rozdelené na dve časti⁷. Kľúčové informácie o postupe realizácie projektu sú prijímateľom poskytované a viazané na požadované financovanie a predkladané v prílohe ŽoP (resp. mimo predloženia ŽoP ako Mimoriadnu monitorovaciu správu projektu, ak prijímateľ nepredloží žiadnu ŽoP do 6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti Zmluvy o NFP a zároveň ešte neboli naplnené podmienky na zaslanie monitorovacej správy projektu s príznakom „výročná“). Vzory⁸ vydáva CKO. Uvedeným sa zabezpečí, že pri posudzovaní oprávnenosti výdavkov a ich preplácaní budú poskytnuté relevantné informácie z hľadiska toho, čo bolo za relevantné výdavky dosiahnuté a ako prebiehali práce na projekte. Ďalšia časť monitoringu počas realizácie projektu je zameraná na zber údajov, ktoré RO potrebuje pre účely monitorovania a hodnotenia na úrovni OP, alebo z hľadiska potreby získania dodatočných informácií. Ide predovšetkým o zber informácií o účastníkoch projektov pri projektoch spolufinancovaných z ESF, zber údajov potrebných pre vyhodnocovanie príspevku k napĺňaniu HP a ďalších informácií potrebných pre RO z hľadiska zamerania projektov. Rovnako je cieľom získať informácie o fyzickom pokroku realizácie projektu bez duplicitného poskytovania informácií vo vzťahu k údajom uvedeným v rámci prílohy k ŽoP.

⁶ Za progres je možné považovať napr. proces schvaľovania schémy štátnej pomoci (resp. komplikovanosť nastavenia štátnej pomoci vo vyzvaní), proces uzatvárania zmlúv s partnermi projektu, realizácia štúdií a analýz, príprava nastavenia zjednodušeného vykazovania výdavkov, realizácia VO a pod.

⁷ Monitorovanie počas realizácie projektu v rámci programov spolupráce Interreg V-A je odlišné. Kľúčové informácie o postupe realizácie každého z partnerov projektu sú poskytované v rámci monitorovacích správ, ktoré predkladá každý z partnerov projektu s finančnou účasťou v rámci monitorovacích správ. Monitorovacie obdobia a termíny predkladania monitorovacích správ sú uvedené v zmluve o poskytnutí NFP. Monitorovacie správy sú predkladané spolu so zoznamom deklarovaných výdavkov, alebo samostatne. Ďalšia časť monitoringu počas realizácie projektu je zameraná na zber údajov za celý projekt a vykonáva sa prostredníctvom Súhrnných monitorovacích správ, ktoré predkladá hlavný prijímateľ projektu. Hlavný prijímateľ projektu predkladá Súhrnnú monitorovaciu správu za projekt spolu so ŽoP, resp. samostatne, ak ŽoP za dané obdobie nepredkladá.

Blížšie podmienky a postupy týkajúce sa monitorovania projektov sú uvedené v programovej dokumentácii jednotlivých programov spolupráce.

⁸ Vzor CKO č. 26 - Doplnujúce monitorovacie údaje k žiadosti o platbu; Vzor CKO č. 31 – Mimoriadna monitorovacia správa projektu

- b) **Monitorovanie pri ukončení realizácie projektu:** pri ukončení realizácie aktivít projektu prijímateľ predkladá v súlade s podmienkami zmluvy o NFP záverečnú monitorovaciu správu, ktorej vzor⁹ vydáva CKO.
- c) **Monitorovanie počas obdobia udržateľnosti projektu** je zabezpečené predkladaním následných monitorovacích správ na ročnej báze. Vzor¹⁰ následnej monitorovacej správy vydáva CKO.
3. Bližšie podrobnosti týkajúce sa postupov pri monitorovaní projektov upraví CKO v metodickom pokyne¹¹.

Metodický pokyn CKO č. 15

Úlohou monitorovania projektov je včasné získavanie informácií o stave realizácie jednotlivých projektov vrátane dosahovania plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov a je nástrojom na získanie potrebných údajov pre RO za účelom monitorovania a hodnotenia OP.

Ďalšími podpornými nástrojmi slúžiacimi na monitorovanie projektu sú najmä informácie predkladané prijímateľmi na základe požiadaviek RO a to v rozsahu a termínoch určených RO. Prijímateľ je v tomto prípade povinný bezodkladne alebo v inom termíne určenom RO predložiť požadované informácie vo vzťahu k projektu (napr. dokumentáciu súvisiacu s charakterom a postavením prijímateľa, s realizáciou projektu, účelom projektu, aktivitami prijímateľa súvisiacimi s účelom projektu, s vedením účtovníctva, údaje o účastníkoch projektu, údaje o začatí a ukončení každej hlavnej aktivity projektu a pod.) a to aj mimo poskytovania doplňujúcich monitorovacích údajov k žiadosti o platbu, resp. predkladania jednotlivých monitorovacích správ projektu alebo poskytovania informácií o monitorovaných údajoch na úrovni projektu.

Vzor CKO č. 5 - Harmonogram výziev

Vzor stanovuje pre RO minimálny obsah pre Indikatívny harmonogram výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na kalendárny rok: n+1.

Minimálny rozsah požadovaných informácií:

Prioritná os - špecifický cieľ – zameranie výzvy – oprávnení žiadateľa – oprávnené územie – fond - forma výzvy – dátum vyhlásenia výzvy – dátum uzavretia výzvy – indikatívna výška finančných prostriedkov určených na výzvu (zdroje EÚ) – poskytovateľ - výzva na predkladanie projektových zámerov.

2. ZAPOJENIE MONITOROVACÍCH VÝBOROV DO RADENIA A KONTROLY NA STRATEGICKEJ A PROGRAMOVEJ ÚROVNI

V rámci hodnotenia miery zapojenia monitorovacích výborov do riadenia a kontroly EŠIF na strategickej a programovej úrovni sme sa zamerali na viaceré analýzy a prieskumy:

- Prieskum fungovania a výkonu členov MV
- Prieskum činnosti pracovných skupín zriadených pod MV
- Analýza kompetencií členov MV

⁹ Vzor CKO č. 25 - Monitorovacia správa projektu

¹⁰ Vzor CKO č. 27 - Následná monitorovacia správa projektu

¹¹ MP CKO č. 15 k monitorovaniu projektov

PRIESKUM FUNGOVANIA A VÝKONU ČLENOV MV

Prieskum fungovania a výkonu členov monitorovacích výborov sa realizoval na prelome mesiacov jún a júl 2017 (23.06.-19.07.2017). V rámci prieskumu bolo oslovených 342 respondentov, členov monitorovacích výborov (MV). Vyplnené dotazníky zaslalo 98 respondentov, čo predstavuje 28,65 % návratnosť.

Do prieskumu boli zapojení členovia Národného monitorovacieho výboru (NMV) a členovia 11 MV operačných programov (OP) Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF): OP Efektívna verejná správa, Integrovaný regionálny operačný program, OP Integrovaná infraštruktúra, OP Kvalita životného prostredia, OP Ľudské zdroje, OP Program rozvoja vidieka, OP Program spolupráce Interreg V-A SK AT, OP Program spolupráce Interreg V-A SK-CZ, OP Rybné hospodárstvo, OP Technická pomoc, OP Výskum a inovácie.

Prieskum sledoval viacero aspektov fungovania a výkonu členov monitorovacích výborov. Respondenti odpovedali na okruh otázok týkajúcich sa fungovania monitorovacieho výboru, napr. čo je ich hlavná motivácia pre účasť v rámci MV, čo považujú za kľúčové pre reálnu participáciu členov monitorovacieho výboru na monitorovaní operačného programu, ako hodnotia mieru svojho zapojenia na príprave a monitorovaní národných projektov, ako hodnotia mieru informovanosti o stave implementácie operačného programu, ako hodnotia možnosti preskúmania vykonávania OP prostredníctvom MV, ako hodnotia úroveň komunikácie s riadiacim orgánom, aká je ich účasť na zasadnutiach MV, resp. dôvody neúčasti, ako hodnotia osobnú mieru aktivity v rámci MV, ako sú zohľadňované ich pripomienky v rámci MV, aké majú návrhy na zlepšenie fungovania monitorovacích výborov. Detailný popis výsledkov prieskumu tvorí samostatný dokument ([Správa z prieskumu medzi členmi monitorovacích výborov a pracovných skupín s odporúčaniami pre CKO](#)).

Z prieskumu fungovania a výkonu členov MV vyplynulo, že existujúci rámec funkcií MV vymedzený v Systéme riadenia EŠIF je postačujúci. Členovia monitorovacích výborov nemajú záujem o ďalšie rozšírenie činností. Skôr očakávajú zefektívnenie existujúcich činností MV a to hlavne v oblasti posilnenia informovanosti a možností aktívnejšieho ovplyvňovania monitorovania OP.

Najčastejšie návrhy respondentov sa týkali:

1. Prípravy NP a ich aktívneho monitorovania;
2. Aktívnej informovanosti o výzvach pre DoP;
3. Možnosti participácie na príprave výzvy pre DoP;
4. Posilnenia informovanosti RO o stave implementácie;

PRIESKUM ČINNOSTI PRACOVNÝCH SKUPÍN ZRIADENÝCH POD MV

Prieskum sa zamerával na aktuálny legislatívny a metodický rámec pre zriadenie a fungovanie pracovnej skupiny/komisie pri monitorovacom výbore v programovom období 2014 - 2020. Následne sa venoval analýze a hodnoteniu činností existujúcich pracovných skupín/ komisií pri MV. V súčasnosti možnosť zriadenia komisie pri MV využili len 3 operačné programy (OP Ľudské zdroje, OP Kvalita životného prostredia a OP Integrovaná infraštruktúra). Do hodnotenie činnosti komisií/pracovných skupín pri MV boli zapojení experti z radov MNO (OP LZ, OP KŽP). Prieskum činnosti existujúcich pracovných skupín/komisií pri MV sa venoval:

- spôsobu kreovania pracovnej skupiny

- štatútu pracovnej skupiny
- zhodnoteniu práce pracovnej skupiny / komisie a návrhom na zlepšenie práce

Detailnejší popis z prieskumu pracovných skupín zriadených pod MV tvorí samostatný dokument (*Súhrnná správa z prieskumu fungovania pracovných skupín a komisií pod monitorovacími výbormi*).

Stručné závery z prieskumu

Zriadenie pracovných skupín/komisií pri MV zatiaľ využilo málo operačných programov.

Napriek tomu sa pracovné skupiny/komisie pri monitorovacích výboroch javia ako veľmi dobrý nástroj na zefektívnenie práce členov MV a prijímania záverov MV k čiastkovým problémom. Pracovné skupiny/komisie pri MV vytvárajú priestor pre odbornú prácu a diskusiu, na ktorú v rámci zasadnutí MV nie je dostatočný priestor. Ich členovia sú nominovaní predovšetkým na báze odbornosti a majú v nich zastúpenie aj samotní členovia MV.

Pracovné skupiny/komisie pri MV sa javia ako vhodný nástroj pri príprave a monitoringu národných projektov, ako aj výziev pre dopytovo - orientované projekty, ktoré i vyžadujú širšiu diskusiu a odbornejšiu prípravu.

ANALÝZA KOMPETENCIÍ ČLENOV MV

Do analýzy kompetencií členov MV boli zapojení členovia MV za MNO. Kľúčové pracovné stretnutie k téme analýzy kompetencií členov MV sa konalo 4.10.2017. V úvode stretnutia zaznela krátka rekapitulácia z Prieskumu stavu a fungovania členov MV, s dôrazom na návrhy a odporúčenia respondentov. Členom pracovnej skupiny bol predstavený Systém riadenia EŠIF so zameraním na analýzu Funkcie monitorovacieho výboru a Komisie pri monitorovacom výbore.

Na stretnutí bol prezentovaný spoločný názor, že súčasný Systém riadenia EŠIF nebráni členom MV vykonávať monitoring implementácie OP efektívnejšie. V rámci Funkcií MV dáva členom MV pomerne veľké kompetencie. Problémom je, že členovia MV nevyužívajú vhodné a efektívne nástroje a nežiada potrebné informácie.

Na základe vyhodnotenia prieskumu sa ukazuje, že členovia MV môžu pracovať ďaleko efektívnejšie aj bez zmeny Systému riadenia EŠIF, ale s využitím efektívnejších nástrojov.

Diskusia sa ďalej týkala výberu vhodných nástrojov a zlepšenia informovanosti. Navrhované nové nástroje:

- Monitoring NP na mieste
 - RO by mal posilať do MV správu o pripravovaných návštevách na mieste;
 - Návštevy na mieste by mali byť tvorené zástupcami RO, MV a odborníkmi;
 - Monitoring realizácie projektu – nie ako kontrola na mieste, ale sledovanie kvality výstupov a pokroku v projekte;
 - Je potrebné zadefinovať, aké informácie členovia MV chcú o prebiehajúcich projektoch, o aké informácie chceme požiadať od RO;
 - Alternatívou monitoringu ne mieste je zriadenie „Rady partnerstva“ v každom NP, ktorá bude zložená z členov RO, MV a odborníkov;
- Využívanie pracovných skupín pri MV aj v iných OP
 - Pracovné skupiny pri MV by boli nápomocné pri tvorbe výziev pre dopytovo – orientované projekty, vrátane nastavovania výberových a hodnotiacich kritérií pre vyhlasovanú výzvu na DoP;

- Po zverejnení detailnejšieho ročného indikatívneho harmonogramu výziev, majú členovia MV možnosť navrhnúť ku ktorej plánovanej výzve je vhodné vytvoriť pracovnú skupinu;
- Je potrebné stanoviť minimálny rozsah informácií, ktoré má obsahovať indikatívny harmonogram výziev na ďalší kalendárny – komplexnejšie informácie;
- Urobiť analýzu existujúcich štatútov pracovných skupín a navrhnúť vhodný typ štatútu/stanov pre PS;
- Schvaľovanie projektových zámerov NP
 - Pri schvaľovaní zámerov NP sú navrhované 2 kolá, v 1. kole sa schváli obsahový zámer, v 2. kole sa schváli rozpracovaný zámer aj s rozpočtom;
 - Do ďalšieho programového obdobia pre schvaľovanie NP:
 - Mať možnosť sledovať aké NP sú plánované;
 - Zmapovať proces a aktérov tvorby zámerov národných projektoch, vrátane konzultácií s partnermi;
- V rámci informovanosti by potrebné posilniť informovanosť zo strany RO
 - Priebežná informovanosť o vyhlásovaní výziev;
 - Priebežná informovanosť o zmene harmonogramu výziev;

Stručné závery

Členovia MV za MNO sa dohodli na vytvorení užších pracovných skupín, ktoré sa budú zaoberať nastolenými okruhmi tém a navrhnu nové nástroje a modely, ktoré zvýšia mieru zapojenia monitorovacích výborov do riadenia a kontroly na strategickej a programovej úrovni.

3. NÁRODNÉ PROJEKTY

SYSTÉM MONITORINGU NÁRODNÝCH PROJEKTOV

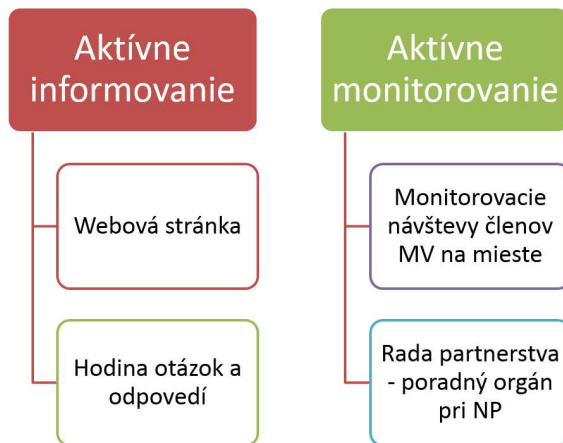
Návrh systému monitoringu národných projektov vychádza z výsledkov Prieskumu fungovania a výkonu členov monitorovacích výborov a workshopov s členmi MV, RO a CKO. Navrhnutý model monitorovania národných projektov ponúka možnosť zavedenia aktívneho monitoringu.

Okrem posilnenia aktívnej informovanosti o implementácii a dosahovanom pokroku v národných projektoch, je potrebné zaviesť prvky aktívneho monitorovania národných projektov. Sú to napríklad monitorovacie návštevy členov MV na mieste alebo zavedenie nového prvku partnerstva pri monitorovaní NP - Rady partnerstva.

Pred zavedením spomínaných nástrojov aktívneho monitoringu NP je pre ne potrebné stanoviť obsahové a procesné rámce a otestovať navrhnutý model prostredníctvom prípadových štúdií v jednotlivých operačných programoch.

Detailný popis systému monitoringu národných projektov tvorí samostatný dokument ([Návrh systému monitoringu národných projektov](#)).

Základná štruktúra systému monitoringu národných projektov:

PRÍPRAVA A SCHVAĽOVANIE NÁRODNÝCH PROJEKTOV

Pre efektívnejšiu prípravu a schvaľovanie nových zámerov národných projektov pracovná skupina navrhla doplniť súčasný postup o niekoľko nových prístupov:

- RO predloží MV zoznam plánovaných NP, z ktorého je zrejmé, že dané projekty majú jasne zadanú potrebu a potenciál pre implementáciu NP;
 - zábery NP sa musia odvíjať od reálnych problémov a potrieb;
 - majú smerovať k systémovým štrukturálnym zmenám, zlepšeniam;
- Je potrebné pre všetky OP stanoviť podmienku, aby schválenie zámeru NP bolo platné do 6 mesiacov. Ak k tomuto termínu nebude NP dopracovaný a nebude vyhlásené vyzvanie, zámer NP bude vrátený do MV. V prípade vážnych okolností, mimo kompetenciu žiadateľa, by bolo možné lehotu predĺžiť na max 12 mesiacov.
 - Pri druhom kole posudzovania zámeru NP je potrebné stanoviť prísnejší proces schvaľovania, napr. schválenie min. 2/3 hlasujúcich členov MV.
- Národné projekty musia mať **Participatívnu doložku** – deklarovanie princípu partnerstva pri tvorbe a implementácii NP;
 - Participatívna doložka mala by obsahovať informácie, ako sú:
 - do čoho a ako boli partneri zapojení pri príprave zámeru;
 - ako partneri participovali na formulovaní cieľov a ktorých, resp. opatrení na ich dosiahnutie;
 - ako partneri participovali pri navrhovaní merateľných ukazovateľov, ich hodnôt a monitoringu;
 - ktoré témy NP sa s partnermi riešili, aké návrhy partnerov boli zohľadnené a ako sa jednotliví partneri budú podieľať na realizácii projektu, vrátane rozpočtovej mapy s alokáciami pre jednotlivých partnerov.

4. DOPYTOVO ORIENTOVANÉ PROJEKTY

Monitorovací výbor mimo iného skúma a vyjadruje sa k výkonnosti OP, k dosiahnutému pokroku, prípadne prijatým opatreniam, ako aj k ročnému indikatívnemu plánu výziev OP.

Výstupy z Prieskumu fungovania a výkonu členov MV poukázali na potrebu:

- Aktívnej informovanosti o výzvach pre DoP;
- Možnosti participácie na príprave výzvy pre DoP;

Na základe analýz, prieskumov a workshopov s členmi MV, RO a CKO boli identifikované nasledovné oblasti, ktoré by pomohli zvýšiť efektívnosť práce MV aj vo vzťahu v dopytovo orientovaným projektom:

- **Indikatívny harmonogram výziev**
 - rozšíriť rozsah informácií o plánovaných výzvach pre DoP, určiť minimálny rozsah informácií
 - ak sa počas roka upraví harmonogram – hlavne sa doplnia nové výzvy – zašle RO upravený harmonogram znovu členom MV
 - okrem rozšírenia rozsahu informácií o výzve je potrebné pridať do harmonogramu samostatný stĺpec „Záujem o participáciu na príprave výzvy“, do ktorého členovia MV označia záujem participovať na príprave výzvy, príp. uvedú aj zdôvodnenie prečo je to potrebné – takto deklarovaný záujem člena MV bude pre RO záväzný
 - RO pozve členov MV, ktorí prejavili záujem o participáciu na príprave danej výzvy, do pracovnej skupiny, ktorá danú výzvu pripravuje
 - ak o participáciu na príprave danej výzvy prejavia záujme menej ako 3 členovia, RO vytvorí ad hoc pracovnú skupinu, ak prejavia záujme 3 a viac členov MV, RO vytvorí komisiu pri MV
 - člen MV môže nominovať aj relevantných expertov
 - je potrebné jasne vymedziť kompetencie členov MV pri príprave výziev, aby nedošlo ku konfliktu záujmov
- **Zlepšiť informovanosť o výzvach pre DoP**
 - RO bude pravidelne informovať členov MV o začatí procesu prípravy výziev
 - RO bude pravidelne informovať členov MV o vyhlásení výziev

5. NÁVRHY A ODPORÚČANIA

Existujúci rámec funkcií MV vymedzený v Systéme riadenia EŠIF je postačujúci.

Členovia monitorovacích výborov nemajú záujem o ďalšie rozšírenie činností. Skôr očakávajú zefektívnenie existujúcich činností MV a to hlavne v oblasti posilnenia informovanosti a možností aktívnejšieho ovplyvňovania monitorovania OP.

Najčastejšie návrhy respondentov sa týkali:

- Prípravy NP a ich aktívneho monitorovania;
- Aktívnej informovanosti o výzvach pre DoP;
- Možnosti participácie na príprave výzvy pre DoP;
- Posilnenia informovanosti RO o stave implementácie;

Návrhy a odporúčania týkajúce sa zvýšenia miery zapojenia monitorovacích výborov do riadenia a kontroly EŠIF na strategickej a programovej úrovni korešpondujú s návrhmi respondentov prieskumu (členovia MV).

Pri príprave a monitoringu národných projektov boli identifikované viaceré nové nástroje, ktoré by členom MV pomohli efektívnejšie využiť svoje kompetencie pri preskúmaní vykonávania OP a pokroku dosiahnutom pri plnení jeho cieľov hlavne v oblasti národných a dopytovo orientovaných projektov:

- Model monitorovania národných projektov – doplnenie súčasných možností o nové nástroje, napr. monitorovacie návštevy členov MV na mieste, „Rada partnerstva“ pre každý NP, posilnenie pravidelnej informovanosti o implementácii NP;
- Posudzovanie a schvaľovanie zámerov NP - zavedenie participatívnej doložky;

Pre aktívnejšiu informovanosť o pripravovaných výzvach pre DoP a zvýšenie participácie MV na ich príprave navrhujeme:

- Efektívnejšie využitie súčasných nástrojov
 - Rozšírenie obsahu v ročnom indikatívnom pláne výziev OP;
 - Využívanie pracovných skupín/komisií pri MV na zvýšenie participácie členov MV na príprave výziev;
- Aktívna informovanosť zo strany RO, SO
 - Pravidelné informovanie členov MV o vyhlasovaných výzvach;
 - Pravidelné informovanie o stave implementácie DoP.

Efektívnejšie využívať pracovné skupiny/komisie pri MV. Pracovné skupiny/komisie pri MV sa javia ako vhodný nástroj pri príprave a monitoringu národných projektov, ako aj výziev pre dopytovo - orientované projekty, ktoré i vyžadujú širšiu diskusiu a odbornejšiu prípravu.

- Doporučiť pracovné skupiny/komisie pri MV ako efektívne nástroje na posilnenie informovanosti a možností aktívnejšieho ovplyvňovania monitorovania OP a to predovšetkým v oblastiach:
 - prípravy NP a ich aktívneho monitorovania; aktívnej informovanosti o výzvach pre DoP; možnosti participácie na príprave výzvy pre DoP; posilnenia informovanosti RO o stave implementácie;
- V rámci existujúcich pracovných skupín / komisií pri MV
 - zaviesť 2-kolové schvaľovanie zámerov NP; pravidelné informovanie členov o stave implementácie NP; aktívnejšie zapájanie členov do prípravy výziev pre DoP; zabezpečenie synergií výziev rámci samotného OP, ako aj medzi jednotlivými OP.